

EESTI KEEL TEISE KEELENA

EESTI ETNOLINGVISTILINE KOOSSEIS

1934. aasta rahvaloendus andis Eesti elanikkonnaks **1 126 000** inimest **51** rahvusest.

2011. aasta rahvaloenduse järgi oli Eestis **1 294 236** püsielanikku (**192** rahvust), nendest **eesti keelt võõrkeelena kõnelejaid 177 286**. 2000. aasta rahvaloendusega võrreldes on Eesti püsielanike arv vähenenud 75 816 inimese ehk 5,5% võrra. **Eesti keelt võõrkeelena oskajate arv kasvas** 9482 inimese ehk **18%** võrra.

RAHVUSED EESTIS (%)

Aasta	Eestlased	Venelased	Sakslased	Teised
1934	92,9	3,8	1,5	1,8
1959	74,6	20,1	0,1	5,2
1970	68,2	24,7	0,6	6,5
1979	64,7	27,9	0,3	7,1
1989	61,5	30,3	0,2	8,0
2000	67,9	25,6	0,1	6,4
2011	68,7	24,5	0,1	6,7

EESTI KEELE VÕÕRKEELENA / TEISE KEELENA ÕPETAJATE ETTEVALMISTAMINE

- 1982. aastal** hakati **Tallinna Pedagoogilises Instituudis** ja **1989. aastal Tartu Ülikoolis** ette valmistama eesti keele õpetajaid vene õppekeelega koolidele.
- Praegu valmistatakse mitmekeelse kooli õpetajaid ette **Tallinna Ülikooli** humanitaarteaduste instituudis, **Tartu Ülikooli** eesti ja üldkeeleteaduse instituudis ja TÜ Narva Kolledžis.
- Eesti Keele kui Teise Keele Õpetajate Liit** aitab keeleõpetuse kaudu kaasa muukeelse elanikkonna Eesti ühiskonda integreerumisele.

EESTI KEELE KUI TEISE KEELE ÕPETAMINE VENEKEELSES HARIDUSSÜSTEEMIS

Õpe algab **lasteaiast**. Põhikoolis algab keeleõpe **1. klassis kohustuslikuna** (alates 2000/2001. õppeaastast).

- Eesti keele õppimise võimalused vene õppekeelega põhikoolis**
 - eesti keele** kui teise keele ainetunnis (2–4 tundi nädalas);
 - eestikeelses ainetunnis – nn **estica-tsükkel** (eesti kirjandus, kodulugu, kultuurilugu, muusika, maateadus jm);
 - keelekümbilus**:
 - Liituda on võimalik kolmes vanuseastmes: varase keelekümbiluse puhul (2000/2001. õppeaastast) kahel viimasel **lasteaia-aastal** või **1. klassis** ja hiliskeelekümbiluse korral (2003/2004. õppeaastast) **6. klassis**.
 - 2017. aasta lõpuks oli keelekümbilusprogrammiga liitunud **63 lasteaeda** ja **37 kooli** ning programmis osaleb üle 10 000 õpilase.

VALIK TEEMAKOHASEID UURINGUID

Eesti keelest erineva emakeelega täiskasvanute eesti keele õpe lõimumis- ja tööhõivepoliitikas: kvaliteet, mõju ja korraldus 1. osa: ülevaade uuringust ja tulemuste kokkuvõte 2018. Uuringu sissejuhatuse autor on Epp Kallaste, sünteesiva peatüki autorid on Kristina Kallas, Epp Kallaste ja Sten Anspal. Kitsnik, Mare 2018. *Iga asi omal ajal: B1- ja B2-taseme verbikonstruktsioonid keeleoskuse arengu näitajana*. Doktoritöö. Tallinna Ülikool: Tallinna Ülikooli Kirjastus. Klaas-Lang, Birute, Kristiina Praakli, Anni Peedisson, Alla Lašmanova 2014. *Arvamusi ja hinnanguid riigikeele õppe korraldamise kohta vene õppekeelega koolides*. Uuringu lõpparuanne. Tartu Ülikool, eesti keele (võõrkeelena) osakond. Klaas-Lang, Birute, Tiina Kikerpill, Kristiina Praakli, Ilze Zagorska, Ülle Türk 2015. *Eesti, Läti, Leedu, Soome, Iirimaa ja Kanada riigikeeleõppe võrdlev uuring*. Tartu: Tartu Ülikool, Eesti ja üldkeeleteaduse instituut. Maisla, Diana 2014. *Eesti keele mineviku ajavormid vene emakeelega üliõpilaste kasutuses*. Dissertationes Linguisticae Universitatis Tartuensis 20. Tartu Ülikool: Tartu Ülikooli Kirjastus.

LAK-õpe: eesti keele ja ainete sisu lõimitud õpetamine eri haridusastmetel.

- 2007.–2012.** aastal toimus vene õppekeelega **gümnaasiumide** süsteemne üleminek **osalisele eestikeelsele aineõppele**: 60% eesti keeles ja 40% vene keeles.
- Kutsekeskhariduse** õppekavadel toimub üleminek eesti õppekeelele hiljemalt **2020. aasta 1. septembriks**.

INTEGRATSIOONI SIHTASUTUS

Loodi 31. märtsil 1998. Eesmärk algatada, toetada ja koordineerida Eesti ühiskonna integreerumisele suunatud projekte.

- Eesti keele majad ja nõustamiskeskused.**
- Tugi eesti keele iseseisvaks õppeks:** keelekohvikud, kultuurimoodulid ning e-õppe võimalused Keeletee ja *Speakly*.
- Uusimmigrandid Eesti haridussüsteemis:** eesti keele õpperaamat „Astu sisse“ koos õpetaja- ja käsiraamatuga.

EESTI KEELE OSKUSE MÕÕTMINE

- Keeleseadus** sätestab, et eesti keelt peavad oskama ja kasutama **avaliku sektori** töötajad ja teatud valdkondades ka **erasektori** töötajad. **Eesti keele tasemeeksamid** on mõeldud neile, kes soovivad taotleda Eesti Vabariigi kodakondsust ja/või kelle ametikohal on nõutav eesti keele oskuse taseme tõendamine.
- Tunnistusi** tasemeeksami sooritamise kohta väljastab **Sihtasutus Innove**.
- Keeleoskuse mõõtmiseks rakendatakse Euroopa Nõukogu tasemesüsteemi **Euroopa keeleõppe raamdokumendi** alusel.
- Eesti kodanikuks soovija peab sooritama vähemalt **B1-taseme** eesti keele eksami.
- Keeleinspektatsioon** teostab **riiklikku järelevalvet** keeleseaduse ning teiste keeleoskust ja keelekasutust reguleerivate õigusaktide täitmise üle.

Mehisto, Peeter; David Marsh, Maria Jesus Frigols Martin koostöös Kai Völli ja Hiie Asseriga 2010. *Lõimitud aine- ja keeleõpe*. Tallinn: Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed. Metslang, Helena; Triin Kibar, Mare Kitsnik, Ingrid Krall, Jevgenia Koržel, Anastassia Zabrodskaia 2013. *Kakskeelne õpe vene õppekeelega koolis. Uuringu lõpparuanne*. Tallinn: Tallinna Ülikool, Eesti Keele ja Kultuuri Instituut. Roosalu, Triin; Maaris Raudsepp, Margarita Kazjulja, Tanel Vallimäe 2018. *Elanikkonna senine kogemus eesti keele omandamisel ja vajadus eesti keele õppe järele*. Peatükk kogumikus: Kallaste, E. (toim) *Eesti emakeelest erineva emakeelega täiskasvanute eesti keele õpe lõimumis- ja tööhõivepoliitikas: kvaliteet, mõju ja korraldus*. Tallinn: Eesti Rakendusuuringu Keskus Centar & Tallinna Ülikool. Vallimäe, Tanel; Triin Roosalu, Epp Kallaste, Aivar Joorik 2018. *Eesti keelest erineva emakeelega täiskasvanute eesti keele õpe lõimumis- ja tööhõivepoliitikas: kvaliteet, mõju ja korraldus*. 3. osa uuringust: keeleõppe pakujate analüüs. Völli, Kai (koost) 2018. *Sadakond lugu keelekümbilusest*. Innove.